

LIETUVOS INVALIDŲ REIKALŲ TARYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Bendrieji klausimai

Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Taryba) pagrindinė darbo forma – posėdžiai, kurių 2005 metais įvyko devyni.

2005 m. vasario 10 d. Taryba, remdamasi savo nuostatų 14 straipsniu, perrinko Tarybos pirmininką bei jo pavaduotoją, patvirtino 2004 m. Tarybos veiklos ataskaitą.

Taryba patvirtino, vykdant investicinį projektą „Transporto, specialiai pritaikyto neįgaliesiems vežti, įsigijimas“ įsigytų septynių automobilių, paskirstymą ir panaudojimą. Automobiliai įsigyjami ir panaudos sutartimis perduodami neįgaliųjų respublikinėms visuomeninėms organizacijoms tikslu teikti neįgaliesiems nestacionarines transporto paslaugas.

Taryba pagal patvirtintus reikalavimus būsto (aplinkos) pritaikymo programai nuo 1998 m. finansuoja būsto (aplinkos) pritaikymo neįgaliesiems programą, kurią vykdo neįgaliųjų visuomeninės organizacijos. Vykdant programą, išaiškėjo trūkumai, kurių sprendimui reikalinga patikslinti ir papildyti 2001 m. patvirtintus reikalavimus. Posėdyje Taryba pritarė būsto (aplinkos) pritaikymo programos reikalavimų naujai redakcijai.

Tarybos posėdyje svarstytas ir patvirtintas 2005 m. Žmonių su negalia socialinės integracijos programos sąmatų tikslinimas.

Posėdyje Tarybai buvo pateikta VŠĮ Valakupių reabilitacijos centro 3 mėnesių bandomojo laikotarpio direktorės veiklos ataskaita, kuriai Taryba pritarė ir patvirtino E. Šatienę VŠĮ Valakupių reabilitacijos centro direktorės pareigoms.

2005 m. kovo 22 d. Taryba svarstė ir patvirtino 2005 m. Tarybos darbo planą. Tarybai buvo pateikta svarstyti 2004 metais Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų paskirstymo ir naudojimo programos bei sąmatos vykdymo ataskaita. Taryba ataskaitai pritarė. Posėdyje Taryba patvirtino Neįgaliųjų socialinės integracijos programų, finansuojamų iš Lietuvos valstybės biudžeto lėšų, skirtų socialinės integracijos įstatymui įgyvendinti, reikalavimų, teikimo, finansavimo, atsiskaitymo ir kontrolės nuostatų papildymui.

Tarybos posėdyje svarstytas ir patvirtintas 2005 m. Žmonių su negalia socialinės integracijos programos sąmatų tikslinimas

Posėdyje svarstytas Kauno miesto savivaldybės administracijos kreipimasis dėl galimybės privatizuoti pastatą, kurio statybai 1996 m. Taryba skyrė lėšų. Buvo nutarta, privatizavus investuotas lėšas gražinti Lietuvos invalidų reikalų tarybai. Sekretoriato vadovė įpareigota dalyvauti derybose su Kauno miesto savivaldybės administracija dėl lėšų gražinimo Lietuvos invalidų reikalų tarybai.

2005 m. balandžio 28 d. Taryba patvirtino 2004 m. VŠĮ Valakupių reabilitacijos centro veiklos ataskaitą. Taip pat svarstė įstaigos Tarybai pateiktą prašymą pakeisti reabilitacijos centro įstatus (įstatų pakeitimas parengtas vadovaujantis 2004-01-27 išgaliojusio Viešųjų įstaigų įstatymo nauja redakcija) ir dėl Europos Sąjungos lėšų panaudojimo projekto veikloms vykdyti pagal numatytas sąmatas. Prašymams buvo pritarta.

Taryba patvirtino 2006 m. teikiamų Neįgaliųjų socialinės integracijos programų paraiškų registravimo, administracinės atitikties ir tinkamumo vertinimo techninio ir finansinio vertinimo formas.

Posėdyje svarstytas Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės statuso tikslinimo klausimas, kadangi Tarybos statusas nebeatitinka Valstybės tarnybos, Vyriausybės, Biudžetinių įstaigų, Biudžeto sandaros įstatymų nuostatų.

2005 m. birželio 3 d. Tarybos posėdis buvo skirtas Psichikos sveikatos politikai Lietuvoje. Svarstytos neįgaliųjų psichikos sveikatos problemos, Helsinkio konferencijos atgarsiai, psichikos sveikatos paslaugų plėtojimo problemos Lietuvoje. Tarybos posėdyje dalyvavo Sveikatos apsaugos ministras Žilvinas Padaiga.

2005 m. birželio 14 d. posėdis vyko Tarybos narių telefoninės apklausos būdu. Pritarta neįgaliųjų visuomeninių organizacijų prašymui Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui tikslinant 2005 metų biudžetą, skirti papildomai lėšų projektams vykdyti, išskyrus Kaišiadorių socialinių paslaugų centro renovacijos ir aplinkos pritaikymo projektą.

2005 m. liepos 4 d. Taryba patvirtino 2004 m. birželio 14 d. telefoninės apklausos protokolą. Tarybos posėdyje svarstytas ir patvirtintas 2005 m. Žmonių su negalia socialinės integracijos programos sąmatų tikslinimas, taip pat patvirtintas 2006 metų Neįgaliųjų socialinės integracijos programų paraiškų

ekspertų ir jų darbo sąlygų apmokėjimas, sudaryta ir patvirtinta 2006 metams pateiktų socialinės integracijos programų vertinimo ekspertų komisija.

2005 sausio 25 d. ir sausio 26 d. Taryba organizavo neįgaliųjų visuomeninių organizacijų atstovų mokymus rengti veiklos (verslo) planus steigiant socialines įmones. Mokymų tikslas – padėti neįgaliųjų visuomeninių organizacijų atstovams išmokti rengti veiklos (verslo) planus steigiant socialines įmones ir Socialinių įmonių reikalų komisijos nariams bei kitiems Lietuvos darbo biržos atsakingiems darbuotojams naudoti nustatytus vertinimo kriterijus bei unifikuotas formas socialinių įmonių veiklos (verslo) planams vertinti.

2005 m. balandžio 7 d. Taryboje buvo pristatyta Tarptautinės funkcionavimo, negalumo ir sveikatos klasifikacijos (TFK) lietuviškoji versija. Pasaulinė sveikatos organizacija (PSO) 2001 m. gegužės 21 d. patvirtino šią klasifikaciją tarptautiniam vartojimui, klasifikuojant negalumą atsižvelgiant į sveikatos pokyčius.

2004 m. gegužės 11 d. Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą (Invalidų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymą), kurio nuostatos įsigalioja nuo 2005-07-01. Šio įstatymo 16 ir 17 straipsniuose reglamentuojama Lietuvos neįgaliųjų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės veikla.

Pagal šių straipsnių nuostatas buvo parengti Tarybos nuostatai, tačiau Vyriausybės Teisės ir teisėtvarkos departamentas juos atmetė, motyvuodamas, kad Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 17 straipsnio nuostatos neatitinka Valstybės tarnybos įstatymo, Biudžeto sandaros įstatymo, Biudžetinių įstaigų įstatymo nuostatų, reglamentuojančių įstaigos vadovo skyrimą, jo funkcijas, teises ir pareigas. Buvo parengtas šio įstatymo 16 ir 17 straipsnių pakeitimo projektas, kurį svarstė Taryba ir pareiškė savo nuomonę, kokia reorganizacija jos požiūriu yra tikslinga. Buvo pritarta tikslinti Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 16 ir 17 straipsnius reorganizuojant Tarybą – į Neįgaliųjų reikalų tarybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Neįgaliųjų reikalų departamentą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

2005 m. rugsėjo 20 d. Lietuvos Respublikos Seimo plenariniame posėdyje buvo pristatytas Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 15, 16, 17, 23, 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo 16, 17 straipsniuose reglamentuojamas Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės reorganizavimas į Neįgaliųjų reikalų tarybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Neįgaliųjų reikalų departamentą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Seimo plenariniame posėdyje nutarta svarstant įstatymo pataisos projektą paskirti pagrindiniu komitetu Seimo socialinių reikalų ir darbo komitetą. Seimo socialinių reikalų ir darbo komitetas **2005 m. rugsėjo 23 d.** inicijavo bendrą Tarybos ir Komiteto posėdį, kuriame buvo svarstytos parengto įstatymo projekto 16 ir 17 straipsnių nuostatos, Seimo teisės departamento išsakytos pastabos dėl įstatymo projekto, sužinota Tarybos nuomonė šiuo klausimu.

2005 m. rugsėjo 15 d. Taryba patvirtino 2005 m. I-II ketvirčių veiklos ataskaitą. Taryba nuo 2000 metų vykdo investicinius projektus: „Transporto, specialiai pritaikyto neįgaliesiems vežti, įsigijimas“ ir „Kompiuterinės technikos, skirtos žmonių su negalia ugdymui, profesiniam orientavimui ir įdarbinimui, įsigijimas“. Vykdam projektus nuo 2000 metų viso yra nupirkti 33 specialiai neįgaliesiems vežti pritaikyti automobiliai ir 107 komplektai kompiuterinės įrangos. Vartotojai, panaudos būdų gavę transporto priemones bei kompiuterinę techniką, privalo kasmet Tarybai teikti ataskaitas dėl perduoto turto naudojimo. Posėdyje Taryba patvirtino panauda perduotos kompiuterinės technikos neįgaliųjų visuomeninėms organizacijoms ataskaitą už 2004 metus ir panauda perduotų automobilių neįgaliųjų visuomeninėms organizacijoms naudojimo ataskaitą už 2004 metus.

Vadovaujantis Tarybos 2005 m. balandžio 22 d. patvirtintais Neįgaliųjų socialinės integracijos programų finansuojamų iš Lietuvos valstybės biudžeto lėšų, skirtų neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymui įgyvendinti reikalavimais, teikimo, finansavimo, atsiskaitymo ir kontrolės nuostatais 2006 metų programų paraiškos vertinamos dviem etapais – vykdomas programos paraiškos administracinės atitikties ir tinkamumo vertinimas ir programos paraiškos techninis ir finansinis vertinimas. Tarybos sekretoriatas kreipėsi į Socialinės apsaugos ir darbo bei Švietimo ir mokslo ministerijas, kad jos deleguotų ministerijų darbuotojus į 2006 metų Neįgaliųjų socialinės integracijos programų finansuojamų iš valstybės biudžeto lėšų, paraiškų Atrankos komitetą. Ministerijos delegavo savo atstovus į atrankos komitetą, kurio sudėtį ir darbo reglamentą posėdyje patvirtino Taryba.

Posėdyje taip pat buvo patikslinti Reikalavimai būsto (aplinkos) pritaikymo programai, nutarė kokio tipo transporto priemonės pirkti 2005 metais, vykdam investicinę programą: „Transporto,

specialiai pritaikyto neįgaliesiems vežti, įsigijimas“ bei patikslino 2005 m. neįgaliųjų socialinės integracijos programas.

2005 m. lapkričio 4 d. Taryba svarstė ir pritarė pirminiam 2006 metams Lietuvos invalidų reikalų tarybai skirtų valstybės biudžeto lėšų paskirstymo projektui, patikslino 2005 m. neįgaliųjų socialinės integracijos programas, taip pat Taryba buvo supažindinta su 2004 m. programų tikslinio lėšų panaudojimo patikrinimo ir 2005 m. I pusmečio programų operatyvinio lėšų tikslinio patikrinimo ataskaitomis.

Specialiųjų tyrimų tarnyba atliko korupcijos rizikos analizę Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų veiklos srityse. Antikorupciniu požiūriu įvertinus Lietuvos invalidų reikalų tarybos veiklą reglamentuojančius teisės aktus nustatyta, kad kai kurių teisės aktų nuostatų taikymas gali sudaryti prielaidas korupcijai ir piktnaudžiavimams. Pagal pateiktas STT pastabas ir pasiūlymus parengta lentelė kartu su įgyvendinimo priemonėmis ir Tarybos veiklą reglamentuojančių teisės aktų pataisų projektai: Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie LRV darbo reglamento patikslinimas, Piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo Lietuvos invalidų reikalų taryboje tvarkos patvirtinimas, Programų paraiškų reikalavimų, paraiškų pateikimo, vertinimo, finansavimo, atskaitomybės ir kontrolės nuostatų patikslinimas. Taryba pritarė ir patvirtino jai pateiktus projektus.

2000 m. Tarybos sprendimu įsteigta viešoji įstaiga Valakupių reabilitacijos centras, 2001 m. patvirtinta 7 asmenų valdyba. Pasibaigus Visuotinio dalininkų susirinkimo išrinktos Valdybos kadencijai, Taryba patvirtino naują Valdybos sudėtį.

2005 m. gruodžio 21 d. Taryba patvirtino 2006 metams Lietuvos invalidų reikalų tarybai skirtų valstybės lėšų paskirstymą ir patikslino 2005 m. neįgaliųjų socialinės integracijos programas.

Taryba kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Lietuvos specialiosios kūrybos draugija „Guboją“ 2005 m. rugsėjo 5 d. surengė Respublikinę neįgaliųjų darbų parodą-mugę ir koncertą – respublikinę šventę „Tau Vilniau!“. Renginys buvo organizuotas Sostinės dienų metu, jame neįgalieji iš visos Lietuvos turėjo galimybę paroduoti savo gaminius, neįgaliųjų meno kolektyvai surengė koncertą. Šis renginys virsta tradiciniu, kadangi vyko jau trečius metus iš eilės.

Veikla tvarkant įstatyminę bazę

Taryba, remdamasi savo nuostatais, siekia, kad įstatymuose būtų įtvirtinamos principinės nuostatos, garantuojančios kuo didesnę neįgaliųjų integravimąsi į visuomenę. Todėl Taryba teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei, ministerijoms ir kitoms institucijoms, rengiančioms norminius aktus, pati inicijuoja reikalingų teisės aktų projektų rengimą.

2005 m. I ir II ketvirtyje Taryba teikė siūlymus Švietimo ir mokslo ministerijos parengtam ir pateiktam derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvių gestų kalbos vartojimo ir vertėjų paslaugų teikimo 2005-2008 metų programos patvirtinimo“, Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo „Dėl reikalavimų profesinės reabilitacijos paslaugoms bei jas teikiančios įstaigoms patvirtinimo“, „Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 16, 17, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo“ projektui, „Socialinių paslaugų įstatymo“, „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 26 d. „Dėl medicininio ir socialinio invalidų aptarnavimo bei materialinės padėties garantijų“ pakeitimo“ projektams. Ryšių reguliavimo tarnybos parengtam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektui „Dėl Universaliųjų telekomunikacijų paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo ir Universaliųjų telekomunikacijų paslaugų kainų aukščiausios ribos nustatymo“ pakeitimo“ projektui.

Veikla, organizuojant aplinkos ir transporto pritaikymą neįgaliesiems

Taryba nuo 2000 metų vykdo investicinį projektą „Transporto, specialiai pritaikyto žmonėms su negalia vežti įsigijimas“. 2004 m. pabaigoje, vykdant investicinį projektą, buvo nupirkti 5 automobiliai „VW LT 28 Kombi MRS“ ir 2 „VW 35 Kombi MRS“, techniškai pritaikyti neįgaliesiems vežti.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 834, taryba panaudos būdu automobilius perduos Kupiškio rajono neįgaliųjų draugijai, Akmenės rajono neįgaliųjų draugijai, Pakruojo neįgaliųjų draugijai, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijai „Viltis“, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijai „Vilniaus Viltis“ bei Tauragės cerebrinio paralyžiaus bendrijai „Žingsnis“.

Taryba nuo 2000 metų vykdo investicinį projektą „Kompiuterių technikos, skirtos neįgaliųjų ugdymui, profesiniam orientavimui ir įdarbinimui išsigijimas“. Vykdamas šį projektą buvo nupirktas 20 kompiuterių ir 20 spausdintuvų. Remdamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 760 „Dėl kompiuterių technikos, skirtos neįgaliųjų ugdymui, profesiniam orientavimui ir įdarbinimui, perdavimo“ Taryba panaudos sutartimis kompiuterių techniką perdavė Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir neįgirdinčius vaikus, bendrijai „Pagava“, Lietuvos nefrologinių ligonių asociacijai „Gyvastis“, Lietuvos psichikos negalios žmonių bendrijai „Giedra“, Lietuvos aktyvios reabilitacijos asociacijai, Lietuvos sergančiųjų nervų-raumenų ligomis asociacijai, Lietuvos aklyjų sporto federacijai, Lietuvos invalidų sporto federacijai, Lietuvos artrito asociacijai, Lietuvos diabeto asociacijai, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijai „Guboja“, Cerebrinio paralyžiaus asociacijai, Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacijai, Lietuvos paraplegikų asociacijai ir Lietuvos žmonių su stuburo pažeidimais asociacijai.

Veikla operatyviai tikrinant Žmonių su negalia socialinės integracijos programoms vykdyti skirtų lėšų tikslinį panaudojimą

Vadovaujantis 1997 m. gegužės 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 439 (Žin., 1997, Nr. 41-1009) patvirtinta respublikinių visuomeninių invalidų organizacijų invalidų reabilitacijos programų finansavimo tvarka, (12 punktu) Taryba turi tikrinti kaip programų vykdytojais tikslingai naudoja valstybės biudžeto lėšas vykdydami neįgaliųjų socialinės integracijos programas.

Operatyvinį patikrinimą, kaip tikslingai programų vykdytojais 2005 metais naudojo valstybės biudžeto lėšas, atliko Tarybos sekretoriato vyr. specialistė S.Giraitienė. Patikrinimas atliktas 26 respublikinėse neįgaliųjų visuomeninėse organizacijose ir 11 jų padaliniuose.

Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės reorganizavimas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 15, 16, 17, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo (Žin., 2005 Nr. 127-4534) 6 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo (Žin., 1994, Nr. 43-772; 1998, Nr. 41(1)-1131; 2000, Nr. 92-2843; 2002, Nr. 41-1527; 2005, Nr. 67-2405) 22 straipsnio 8 ir 9 punktais, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2005 m. gruodžio 23 d. priėmė nutarimą Nr. 1423 „Dėl Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavadinimo pakeitimo bei pavedimo socialinės apsaugos ir darbo ministerijai vykdyti steigėjo funkcijas“ bei nutarimą Nr. 1426 „Dėl [neįgaliųjų reikalų](#) tarybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sudėties ir nuostatų patvirtinimo“. Šiais teisės aktais buvo pakeistas Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavadinimas, institucijos steigėjo funkcijos pavestos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, patvirtinti nauji Tarybos nuostatai bei sudėtis, neteko galios visi teisės aktai reglamentavę Lietuvos invalidų reikalų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1423 „Dėl Lietuvos invalidų [reikalų](#) tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavaldumo ir pavadinimo pakeitimo bei steigėjo funkcijų perdavimo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai“ (Žin., 2005, Nr. 152-5600) 3 punktu Socialinės apsaugos ir darbo ministrė 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A1-340 „Dėl [neįgaliųjų reikalų](#) departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ patvirtino Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatus. Šių nuostatų 7.3.2. punktas numato, kad Departamentas svarsto kartu su [Neįgaliųjų reikalų](#) taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valstybės biudžeto lėšų, perduotų departamentui [neįgaliųjų](#) socialinės integracijos programoms vykdyti, paskirstymo ir naudojimo šamata bei praėjusių metų veiklos ir einamiesiems metams patvirtintų valstybės biudžeto lėšų paskirstymo ir naudojimo programos bei šamatos vykdymo ataskaitas, nuostatų 7.3.3. punktas reglamentuoja, kad Departamentas techniškai aptarnauja [Neįgaliųjų reikalų](#) tarybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.